

moidom

OMAVALVONTASUUNNITELMA

2026

SISÄLLYSLUETTELO

1. Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot	3.
1.1. Palveluntuottajan perustiedot	3.
1.2. Palveluyksikön perustiedot	3.
1.3. Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet	3.
1.4. Päiväys	6.
2. Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen sekä vastuunjako	7.
3. Palveluyksikön omavalvonnan toteuttaminen ja menettelytavat	8.
3.1. Palvelujen saatavuuden varmistaminen	8.
3.2. Palvelujen jatkuvuuden varmistaminen	8.
3.3. Palvelujen turvallisuuden ja laadun varmistaminen	8.
3.3.1. Palveluiden laadulliset edellytykset	8.
3.3.2. Toimitilat ja välineet	9.
3.3.3. Asiakas- ja potilastietojen käsittely, yksityisyydensuoja ja tietosuoja	9.
3.3.4. Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö	10.
3.3.5. Infektioiden torjunta ja yleiset hygieniakäytännöt	11.
3.3.6. Lääkehoitosuunnitelma	12.
3.3.7. Lääkinnälliset laitteet	12.
3.4. Henkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistaminen	12.
3.5. Yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja asiakkaan aseman ja oikeuksien varmistaminen	13.
4. Havaittujen puutteiden ja epäkohtien käsittely sekä toiminnan kehittäminen	17.
4.1. Toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely	17.
4.2. Vakavien vaaratapahtumien tutkinta	18.
4.3. Palautetiedon huomioiminen kehittämisessä	19.
4.4. Kehittämistoimenpiteiden määrittely ja toimeenpano	19.
5. Omavalvonnan seuranta ja raportointi	20.
5.1. Laadun- ja riskienhallinnan seuranta ja raportointi	20.
5.2. Kehittämistoimenpiteiden etenemisen seuranta ja raportointi	20.

1. Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot

1.1. Palveluntuottajan perustiedot

Palveluntuottajan Nimi:	Moidom Oy
Y-tunnus:	2468777-5
Osoite:	Linnuntie 26, 96440 Rovaniemi
Sähköposti:	mari.valui@moidom.fi
Puhelinnumero:	044- 216 23 12
Verkkosivuosoitte:	www.moidom.fi
OID-tunnus:	1.2.246.10.24687775.10.0

1.2. Palveluyksikön perustiedot

Palveluyksikön nimi:	Perhekoti Moidom
OID- tunnus:	1.2.246.10.24687775.10.2

Palveluyksikön tiedot ovat muutoin samat kuin palveluntuottajalla.

1.3. Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet

Moidom Oy ottaa ensisijaisesti vastaan hyvinvointialueiden sijoittamia, huostaanotettuja, pitkäaikaisen sijoituksen tarpeessa olevia 5 - 18 -vuotiaita lapsia ja nuoria. Myös avohuollon sijoitukset huomioidaan. Järjestämme tarvittaessa myös jälkihuoltoa yhdelle tai kahdelle perhekodissa asuneelle nuorelle. Vahvuutemme on eri taustoista tulevien lasten ja nuorten kohtaamisessa ja tukemisessa pitkäjänteisellä sekä vahvuusperustaisella otteella, toiminnallisuudella ja liikunnallisuudella arkea höyrystäen. Perhekodin toimintaa ohjaa ensisijaisesti lainsäädäntö. Seuraavassa joitakin toiminnallemme keskeisiä lainkohtia:

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 4 §:n mukaan asiakkaalla on oikeus saada sosiaalihuollon toteuttajalta laadultaan hyvää sosiaalihuoltoa ja hyvää kohtelua ilman syrjintää.

Lastensuojelulain 4 a §:ssä (12.4.2019/542) säädetään lapsen oikeudesta tasapainoiseen kehitykseen ja hyvinvointiin. Lastensuojelun on turvattava lapsen hyvä hoito ja kasvatusta, lapsen ikään ja kehitystasoon nähden tarpeellinen valvonta ja huolenpito sekä lapsen oikeus tasapainoiseen kehitykseen ja hyvinvointiin siten kuin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 1 §:ssä säädetään.

Lastensuojelulaki velvoittaa perhekotia huostaanotettujen lasten huoltoon liittyen. Lastensuojelulain § 45 mukaan huostaanotetun lapsen huollossa on pyrittävä yhteistoimintaan lapsen, vanhemman ja huoltajan kanssa ja ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.

Perhehoitolain 5 §:n mukaan perhekodin pitää olla terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva. Perhekodin sopivuutta harkittaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota perhekodin ihmissuhteisiin, perhehoitajan mahdollisuuksiin ottaa huomioon ja vastata perhehoitoon sijoitettavan tarpeisiin hänen etunsa mukaisesti. Lisäksi on selvitettävä, hyväksyvätkö muut perhekodin jäsenet perhehoitoon sijoitettavan ja voiko perhehoitoon sijoitettava henkilö saada perhekodin muihin jäseniin nähden tasavertaisen aseman. Perhekodin tulee myös rakenteeltaan, tiloiltaan ja varustetasoltaan olla siellä annettavalle hoidolle sopiva.

Perhehoitolain 6 §:ssä säädetään perhehoitajien kelpoisuudesta. Perhehoitajaksi voidaan hyväksyä henkilö, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa. Ammatillisessa perhehoidossa edellytetään 1. momentissa säädetyn lisäksi olevan vähintään kaksi perhehoitajaa, joista ainakin yhdellä perhehoidon hoito- ja kasvatustehtäviin osallistuvista on tehtävään soveltuva koulutus ja riittävä kokemus hoito- tai kasvatustehtävistä. Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 5 §, 8 § ja 12 § (Finlex) edellyttää perhekodin vastuuhenkilöltä osaamista toimia yrittäjänä.

Perhekoti järjestää tarpeen tullen jälkihuoltoa perhekotiin sijoitetuille nuorille. Lastensuojelulain § 75 mukaan jälkihuoltoa voidaan järjestää lastensuojelun asiakkaana olleelle nuorelle, ja nuoren itsenäistymistä tulee tukea lastensuojelulain luvun 12 jälkihuollosta edellyttämällä tavalla.

Perustavoitteenamme on tarjota mahdollisimman tavallinen koti huostaanotetulle lapselle / nuorelle riippumatta kansainvälisyyttä perheen isän ollessa ulkomaalaistaustainen. Kansainvälisyys näkyy eniten kielitaidon monipuolistamisena ja uteliaisuutena eri kulttuureja ja taustoja kohtaan mm. matkustelun keinoin. Kielitaitoon ja kulttuurien tuntemukseen rohkaistaan. Lasten hyvinvointi, tavallisen hyvä ja mielekäs arki sekä yhteistyö vanhempiin kuin kaikkiin yhteistyötahoihin on toimintamme ytimessä.

Arvopohja vaikuttaa ja ohjaa erityisesti aikuisten toimintaa ja esimerkkiä. Lasten esiin nostamia kysymyksiä ja ajatuksia kuunnellaan aktiivisesti, joka heijastuu kohtaamisen laatuun. Lasten oman arvopohjan muodostumista tuetaan lapsilähtöisesti.

Lapsille tarjotaan lahjakkuuden ja kiinnostuksen mukaisia harrastuksia heidän oman suuntautuneisuuden pohjalta. Liikunnalliseen ja aktiiviseen elämäntapaan rohkaistaan osana mielekästä arkea niin yksin, kuin yhdessä muiden kanssa. Perheyhteisössä opetellaan arvioimaan omaa toimintaa ja tekemään kestäviä ratkaisuja, jotka kannattelevat tulevaisuuteen. Elämää jaetaan sen kaikissa väreissä toisten kanssa, kiitollisuutta unohtamatta.

Arvo- ja kulttuuritietoisuus

Arvokasvatuksen merkitys korostuu maailmassa, jossa monimediainen tiedonvälitys, globaalit tietoverkot, sosiaalinen media ja vertaissuhteet muokkaavat lasten ja nuorten arvomaailmaa. Arkiset keskustelut lasten kanssa ohjaavat heitä tunnistamaan ja nimeämään kohtaamiaan arvoja ja arvostuksia sekä pohtimaan niitä myös kriittisesti. Lapsia tuetaan rakentamaan omaa arvoperustaa. Heitä kasvatetaan tunnistamaan yhteiskunnassa, yhteisöissä ja omassa elämässä ilmeneviä arvoja ja arvovalintoja.

Perhekodin erilaisissa kohtaamisissa voidaan yhdessä välillä pohtia tekojen ja tekemättä jättämisten taustalla vaikuttavia arvoja. Perhekodin edustamien arvojen ollessa selkeitä, sanoitettuja ja tiedostettuja, niiden toteutumista voidaan myös tarkastella ja arvioida. Pohdinnalle ja keskustelulle luodaan tilaa, myös kriittisyydelle. Perhekodin vanhemmilla on henkilökohtainen kristillinen vakaumus sekä monikulttuurinen tausta, joka heijastuu perhekodin toiminnan laatuun ensisijaisesti omien valintojen kautta sekä juhlapyhien yhteydessä.

Yksilön ainutlaatuisuus – Vahvuusperustaisuus

Jokainen ihminen on äärettömän arvokas ja häntä tulee kohdella sen mukaisesti. Perhekodissa opetellaan tästä syystä rakastamaan ja arvostamaan toisia, itseä unohtamatta, moninaisista eroista huolimatta. Jokaisella on lahjakkuuksia ja vahvuuksia, joita toivomme lasten tunnistavan ja hyödyntävän niin omaksi kuin muiden iloksi. Tällä tavoin pyrimme vahvistamaan terveen itsetunnon kasvua.

Yhteisöllisyys – Ihmissuhdekeskeisyys

Jokainen haluaa kokea tulevansa hyväksytyksi ja kokea kuuluvansa johonkin. Nämä ovat jokaisen ihmisen perustarpeita. Haluamme perheyhteisönä pitää toisistamme huolta, rohkaista ja nostaa toinen toisiamme. Yhteisössä elämisen taidot ovat tärkeitä perustaitoja elämässä menestymisen edellytyksinä: toisten huomioon ottaminen, vuorovaikutus, auttaminen ja palveleminen, vuoron odottaminen, anteeksi pyytäminen ja antaminen, sopiminen sekä ilon ja surun jakaminen. Kasvamme sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Arvostamme perhekodin lasten elämässä toimivien aikuisten antamaa panosta sekä asiantuntijoita, ammattilaisia, ystäviä, harrasteryhmiä ja lasten omien perheiden merkitystä heidän elämässään. Vuorovaikutuksella eri tahojen kesken sijoitamme yhteistyöhön ja näin perhekodin lasten kasvuun ja hyvinvointiin.

Rehellisyys ja avoimuus

Rehellisyyttä opetellaan suhteessa itseen ja yhteisöön. Rehellisyys tarkoittaa niin omien vahvuuksien ja ansioiden, kuin myös puutteiden ja laiminlyöntien kohtaamista ja käsittelemistä. Rohkaisemme jokaista, niin lapsia kuin aikuisia, olemaan aidosti oma itsensä. Sanojen ja tekojen välillä ei tulisi olla ristiriitaa. Ohjaamme lapsia puhumaan totta ja toimimaan vastuullisesti noudattaen yhteisesti sovittuja sääntöjä. Rehellinen ja avoin kommunikaatio on edellytys, jotta voi muodostua vahvoja ihmissuhteita, terveitä perheitä, yhteisöjä ja tehokasta yhteistyötä. Työ perustuu luottamukseen.

Kiitollisuus ja ilo

Kiitollisuus on positiivista asennetta siitä, keitä me olemme ja mitä meillä jo on. Elämä itsessään on lahja ja aihe kiitokseen. Opettelemme viljelemään kiitollisuutta arkipäivän tilanteissa, jopa negatiivisista asioista voi opetella viestimään asiallisesti, ystävällisesti ja sävyisästi. Iloitsemme jokaisesta lapsesta yksin ja yhdessä ja niistä askelista, joita saamme ottaa eteenpäin. Vaikka elämä täyttyy eri tunteiden kirjosta, ja hyvin usein siihen liittyy kipua ja sen käsittelyä, toivomme perhekodin täyttyvän naurusta, huumorista, hassuttelusta ja iloisesta puheen sorinasta.

1.4. Päiväys

Vuoden 2026 omavalvontasuunnitelmaa on päivitetty maaliskuussa 2026 ja päivitetään loppuun asti eteenkin riskienhallinnan osalta työntekijätiimin kanssa 25.3.2026. Omavalvontasuunnitelma päivitetään vuosittain alkuvuodesta. Lisäksi omavalvontasuunnitelma tarkistetaan muutaman kuukauden välein. Tarkastuspäivämäärät ja tarkastuksessa läsnäolevat kirjataan omavalvonnan liitteeseen. Edellisten omavalvontasuunnitelmien julkaisupäivät ovat kolmelta edelliseltä vuodelta seuraavat:

2026: 25.4.2026	Päivitys
2025: 24.1.2025	Päivitys
2024: 1.6.2024	Päivitys
2023: 1.6.2023	Ensimmäinen suunnitelma allekirjoitettu

2. Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen sekä vastuunjako

Palveluyksiköstä vastaava Mari Valui, vastaa omavalvontasuunnitelman laatimisesta, seurannasta, päivittämisestä ja julkaisemisesta yhdessä työntekijätiimin kanssa. Omavalvontasuunnitelman asianmukainen toteutuminen päivittäisessä toiminnassa lähtee jokaisen työntekijän henkilökohtaisista arvoista ja toiminnan periaatteista. Moidom Oy on pieni tiimi, jonka on helppo toteuttaa avointa reflektiota. Asioihin voidaan vaikuttaa nopeasti. Säännölliset tiimipalaverit ”tiimikset” antavat tukea ja näkemystä yhteiseen tekemiseen yhteisten päämäärien eteen. Vuorovaikutuksessamme korostuu eettiset näkökulmat ja peilaamme toimintaamme myös siten omavalvontasuunnitelmaa vasten.

Omavalvontasuunnitelma julkaistaan verkossa: <https://moidom.fi/omavalvontasuunnitelma> josta se on kaikkien saatavilla sijainnista riippumatta. Paperituloste omavalvontasuunnitelmasta löytyy Perhekodin perehdytyskansiossa, jota säilytetään toimistossa. Omavalvontasuunnitelman saa luettavaksi pyydettäessä perhekotityöntekijöiltä. Perehdytyskansiossa säilytetään toistaiseksi myös aiemmat versiot omavalvontasuunnitelmista. Omavalvontasuunnitelman liitteenä on Hyvän Kohtelun suunnitelma.

3. Palveluyksikön omavalvonnan toteuttaminen ja menettelytavat

3.1. Palvelujen saatavuuden varmistaminen

Palvelujen saatavuus asiakkaille varmistetaan huolehtimalla henkilökunnan riittävydestä. Varmistetaan että perhekodilla on minimissään vaadittu henkilökuntamäärä. Perhekodilla ei ole ostopalvelu- tai alihankinta suhteita liittyen asiakastyöhön. Ostopalveluina perhekoti hankkii työnohjauksen, työterveyden, tilitoimiston ja juridisen neuvonnan palveluja, mitkä eivät kuulu suoraan asiakastyöhön. Siten ostopalveluihin tai alihankkijoihin liittyvästä riskienhallinnasta ei tarvitse huolehtia asiakastyössä, eikä täten tarvitse huolehtia myöskään alihankkijoiden työn laadusta tai asiakasturvallisuudesta.

3.2. Palvelujen jatkuvuuden varmistaminen

Valmiudella ja jatkuvuuden hallinnalla tarkoitetaan sitä, että perhekodilla tiedostetaan se, ettei kukaan ole korvaamaton ja kaikille voi sattua kaikkea. Vakuutusasiat pidetään kunnossa ja ajan tasalla. Äärimmäisen onnettomissa tilanteissa turvaututaan hätäreserviin omista verkostoista. Valmiuden ja jatkuvuudenhallinnan toimivuus varmistetaan kouluttamalla henkilöstöä erikoistilanteiden varalle. Yhteistyö ja tiedonkulku asiakkaan palvelukokonaisuuteen kuuluvien muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestäjien ja -tuottajien kanssa varmistetaan säännöllisillä osallistumisella hoitoneuvotteluihin ja aktiivisella viestinnällä heidän kanssaan. Asioiden dokumentoinnilla varmistetaan tiedon säilyvyys.

3.3. Palvelujen turvallisuuden ja laadun varmistaminen

Olemme taulukoineet Perhekodin potentiaalisia riskejä, niiden tunnistamista, arviointia ja hallintaa. Taulukko löytyy liitteestä 1. (LIITE 1. Taulukko: Palveluyksikön keskeisimpien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta)

3.3.1. Palveluiden laadulliset edellytykset

Kysymys palveluntuottajan palveluyksikön palveluille asettamista laatuvaatimuksista ja laadunhallinnan toteuttamistavoista ei ole relevantti, sillä palveluyksikkö on palveluntuottaja tässä tapauksessa. Käytössä olevat laadunhallinnan työkalut ja mittarit sekä keinot, joilla palveluiden laatu varmistetaan ovat pääsääntöisesti omavalvontasuunnitelma. Koska yksikkömme on muutaman henkilön kokoinen, monenlaisia ja laajoja organisatorisia mittareita ei ole mielekästä luoda tai käyttää. Pääasiallinen laadunvalvonta tapahtuu aktiivisessa vuorovaikutuksessa suhteessa asiakasperheisiin ja verkostoon.

3.3.2. Toimitilat ja välineet

Yksikön tilojen terveellisyys varmistetaan ottamalla vakavasti arjen aistinvaraiset havainnot (ilman lämpötila, kosteus, ääniolosuhteet ja valaistus). Tärkeää on reagoida ja tutkia, jos ilmenee poikkeava aistihavainto. Molempien kerrosten ilmalämpöpumput on asetettu tuottamaan tiettyä lämpötilaa, Tarvittaessa lämpötilaa voidaan muuttaa ilmalämpöpumpun asetuksista. Perhekodin isän vastuulla on laitteiden säätö ja huolto.

Toimitilojen ja välineiden käyttöön liittyvät riskit ovat pääsääntöisesti rikkoutumisista tai käyttövirheistä johtuvia. Molempia pyritään estämään lasten ja nuorten aktiivisella neuvonnalla ja läsnäololla. Aikuisella on vastuu siitä, että lapsilla on riittävät tiedot ja taidot käyttää toimitiloja ja välineitä. Paloturvallisuuteen liittyvät riskit on otettu huomioon mm. puhelinten latausten ja kynttilöiden polttamisen suhteen niin, ettei puhelimia ladata yöllä omissa huoneissa, vaan suositellusti keittiön sivutasolla olevassa ”puhelinhotellissa”. Elävän tulen käyttäminen ei ole lapsille sallittua, kuin erikoisluvalla. Tiloissa käytetään pääsääntöisesti sähkökynttilöitä tai pattereilla toimivia sesonkikynttilöitä.

Aktiivisella vuorovaikutuksella ja läsnäololla lasten sekä nuorten arjessa aikuiset varmistavat, että perhecodissa ei ole käytössä välineitä, jotka ovat epäasianmukaisia, tai lapsille ja nuorille soveltumattomia. Välinehuolto on perhekodin isän vastuulla. Kaikilla aikuisilla on velvollisuus tuoda havaintoja huollettavista asioista perhekodin isän tietoon. Jos välineiden käyttö vaatii ohjausta, on se tehtävä välittömästi ennen kuin lapsi tai nuori käyttää välinettä. Kulloinenkin käyttökoulutus on läsnäolevan vanhemman vastuulla.

Asumiseen tarkoitettujen toimitilojen ja toimintaympäristöjen turvallisuus varmistetaan pitämällä tilat siisteinä ja toimivina. Kuluttajakemikaalit säilytetään niille varatuissa kaapeissa, jotka voidaan tarpeen tullen lukita. Arjen henkilökohtaiset hygieniakemikaalit ovat jokaisella lapsella ja nuorella omissa kaapeissa ikätason mukaan. Lääkkeet säilytetään lukitussa lääkehuoneessa. Talon hoitoon tai ajoneuvoihin liittyvät kemikaalit säilytetään lukitussa autotallissa, jonne lapsilla ja nuorilla ei ole pääsyä ilman aikuisen läsnäoloa tai lupaa.

3.3.3. Asiakas- ja potilastietojen käsittely, yksityisyydensuoja ja tietosuoja

Palveluntuottajan tietosuojavastaavana toimii palveluyksiköstä vastaava / perhekodin äiti, Mari Valui. Yhteystiedot: 044 216 2312, mari.valui@moidom.fi. Hän varmistaa palveluyksikön henkilökunnan tiedossa ja käytössä olevista, ajantasaisesta henkilötietojen suojaa koskevista ohjeista. Henkilöstön ymmärrys tietosuojasta varmistetaan työuhteen alussa jokaisen työntekijän allekirjoittaessa vaitiolositoumuksen. Tietosuojaan liittyviä taitoja päivitetään vuosittain ja tarpeen mukaan. Tietosuojaan liittyvää, ajantasaista lainsäädäntöä seurataan Lupa- ja valvontavirastolta tulevien tiedotteiden, sekä verkostosta saatavan informaation kautta. Viimeisin tietosuojakoulutus henkilöstöllä 03/2025.

Asiakastietoja kirjataan säännöllisesti Mynevan “Nappula”- järjestelmään. Tietojen arkistointi hoide-
taan tulostamalla asiakastiedot asiakassuhteen päättyessä joko paperitulosteena tai sähköisesti sosiaali-
toimistoon asiakkaan nimetylle sosiaalityöntekijälle. Asiakkaiden perhekodeilla säilytettävät “omakan-
siot” pidetään kassakaapissa lukitussa toimistossa, josta ne toimitetaan asiakkaan nimetylle sosiaali-
työntekijälle asiakkuuden päättyessä.

Asiakastietojärjestelmien käyttöoikeuksia hallitaan yksiköstä vastaavan toimesta, joka jakaa järjestel-
mään kulloinkin työsuhteeseen sopivat hallintaroolit ja käyttöoikeudet. Työsuhteen päättyessä roolit
poistetaan käytöstä. Asiakastietojärjestelmään ei ole pääsyä muuta kautta, kuin perhekodeilla käytössä
olevista laitteista jokaisen työntekijän henkilökohtaisilla ja aktiivisilla tunnuksilla.

Lasten ja nuorten yksityisyydensuojaa pyritään pitämään yllä ja huomioimaan henkilökohtaisista asi-
oista keskusteltaessa, että se tehtäisiin kahden kesken lapsen omissa huoneissa. Lasten tai nuorten asi-
oista puhuttaessa aikuiset pyrkivät ottamaan huomioon myös muiden henkilöiden läsnäolon ja pyrki-
vät puhumaan niin, ettei yksityisyyden suoja vaarannu. Näin myös aulassa nähtävillä olevaan viikko-
kalenteriin tehtävien menojen ja merkintöjen osalta.

Yksityisyydensuojaan kuuluu lapsen tai nuoren oma huone ja omat tavarat. Perhekodeilla halutaan ak-
tiivisesti pitää yllä yksityisyyden suojaa myös suhteessa omaan alueeseen ja koskemattomuuteen. Lap-
si tai nuori saa itse päättää kuka ja milloin saa koskea hänen tavaroihinsa tai tulla hänen huoneeseen.
Toisen huoneeseen menoon vaaditaan aikuisen lupa. Täten aikuinen tulee asiasta tietoiseksi ja vastuul-
liseksi.

3.3.4. Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö

Asiakastietolain mukaisen tietojärjestelmien käytön asianmukaisuudesta, henkilöstön kouluttamisesta
niiden käyttöön ja jatkuvasta käyttöön liittyvän osaamisen varmistamisesta palveluyksikössä huolehdi-
taan osana henkilöstön perehdytystä sekä ylläpitokoulutusta. Tietosuojakoulutuksessa käsitellään asia-
kastiedon käsittelyn periaatteita sekä kerrataan käytössä olevia ohjeita. Toimintaohjeet ja -käytännöt
on laadittu tietosuojanäkökulma ja asiakkaan oikeudet silmällä pitäen.

Tietosuojakäytäntöjen vastaista toimintaa tai menettelyä ei hyväksytä ja sellaiseen puututaan välittö-
mästi. Asiakastiedot kirjataan ja ylläpidetään vain osoitetuissa tietojärjestelmissä henkilökohtaisilla
käyttäjätunnuksilla. Omia henkilökohtaisia käyttäjätunnuksia ei jaeta muille ja poistuttaessa työase-
malta tulee kirjautua ulos asiakastietojärjestelmästä.

Asiakastietolain mukainen tietoturvasuunnitelma on laadittu vuonna 2024 ja päivitetään vuosittain.
Sen toteutumisesta vastaa palveluyksikön vastuuhenkilö ja tietoturvavastaava, Mari Valui, yhdessä
perhekotia konsultoivan IT-asiantuntijan kanssa.

Rekisterinpitäjän oikeuksien ja vastuiden toteutumisesta palveluyksikön toiminnassa huolehditaan päivittäisessä toiminnassa ja kaikessa tietojenkäsittelyssä noudattamalla tietosuojasetuksen periaatteita sekä toimimalla rekisteröidyn oikeuksia kunnioittaen. Perehdytyksen yhteydessä sekä säännöllisesti kertauksena kaikki työntekijät suorittavat tehtävänkuvan mukaisesti vaadittavan Tietoturvakoulutuskonaisuuden, jonka suoritukset dokumentoidaan. Kaikki tietosuojaan liittyvät poikkeamat saatetaan tietosuojavaastaavan tiedoksi, jotta ne voidaan käsitellä ja tarpeen tullen raportoida rekisterinpitäjälle.

Palveluyksikössä on varauduttu teknologian vikatilanteisiin ja pitkiin huoltoviiveisiin useammalla laitteella, joista on pääsy asiakaskirjausjärjestelmään ja palveluyksikön olennaisiin dokumentteihin. Näin ollen vikatilanteet eivät aiheuta kaaosta hallinnolliseen asianhoitoon. Asiakasta informoidaan kasvat- ja hoitosuunnitelmien päivityksen yhteydessä vuosittain siitä, mitä tietoja hänestä kerätään sekä mihin niitä kerätään, käytetään ja luovutetaan.

3.3.5. Infektioiden torjunta ja yleiset hygieniakäytännöt

Yleiset kausi-influenssat ja erilaiset nuhat ovat tyypillisiä aktiivisten lasten ja nuorten infektoita. Infektioepidemian mahdollisuus on minimaalinen. Infektioiden ja tarttuvien sairauksien leviämistä ennaltaehkäistään aktiivisella käsihygienialla. Lapsia ja nuoria muistutetaan käsienspesusta aina sisälle tultaessa ja ennen ruokailuja. Jokaisella perhekodissa asuvalla on oma henkilökohtainen käsipyyhe. Käsipyyhkeet pestään vähintään viikon välein. Desinfektioainetta on aina käytettävissä. Henkilöstön riittävä perusosaaminen infektioiden synnyn estämiseen ja infektioiden torjuntaan varmistetaan ohjaamalla ja kouluttamalla, sekä asioiden aktiivisella esillä pitämisellä. Hygieniaohjeiden noudattamista ja toteutumista seurataan arjessa havainnoiden ja tarvittaessa esiin nostaen.

Yksikön puhtaus ja siisteys turvataan pääosin perhekotivanhempien ja perhekotityöntekijöiden toimesta, sekä lapsilla ja nuorilla on arkisin vastuualueita kodinhoidollisissa tehtävissä heidän kehitystasonsa mukaan. Perhekotivanhemmat sekä työntekijät suorittavat päivittäin kodinhoidollisia tehtäviä, mitkä ovat tasaisesti hajautettu koko viikon ajalle. Näin taataan siisteyden säilyminen. Perhekotilapsilla ja nuorilla on tasonsa mukaan velvollisuus osallistua lähinnä oman huoneensa siivoukseen ja astia- ja pyykkihuoltoon, sekä koirien ulkoiluttamiseen, mikä sekin, ainakin löyhästi tulkiten liittyy puhtaus- ja siisteysnäkökulmaan sekä arjen rutiineihin.

Jätehuolto on perustasoa ja verrattavissa normaaliin omakotitalon toimintaan. Vaarallisia jätteitä ei yleensä synny koska ajoneuvot huolletaan muualla. Jos vaarallista jätettä poikkeuksellisesti joskus pääsee syntymään, se toimitetaan aktiivisesti asianmukaisesti jätteenkeräysastioihin, mistä ne kuljetaan asiallisesti hävitettäväksi. Lääkejäte kerätään erikseen ja viedään apteekkiin hävitettäväksi.

3.3.6. Lääkehoitosuunnitelma

Palveluyksikön lääkehoitosuunnitelma perhekodille päivitetään vuosittain alkuvuodesta. Lääkehoitosuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä vastaava henkilö on perhekodin sairaanhoitaja Markus Salmela. Yhteystiedot: 040 630 5898 ja perhekotisairaanhoitaja@gmail.com. Perhekodissamme on jokaiselle lapselle oma lääkelaatikko lukitussa lääkehuoneessa lukitussa toimistossa. Lääkelaatikossa on pieni määrä lapsen kulloinkin käyttämiä resepti- sekä käsikauppalääkkeitä sekä hoitotarvikkeita. Lääkevarastoa ei kummemmin ole. Perhekodillamme on pieni käsikauppalääkevarasto, joka sisältää muutamia pakkauksia vitamiini- ja särkylääkevalmisteita sekä ihovoiteita. Näistäkin vastaa perhekodin sairaanhoitaja. Lääkehoitosuunnitelman toteutumista seurataan käytännön arjessa jokaisen työntekijän taholta. Yksikkömme on niin pieni, että kynnyks tuoda havaintoja esille on matala. Kaikki työntekijät ovat sitoutuneet uuden Lääkehoitosuunnitelman julkaisun jälkeen lukemaan uuden Lääkehoitosuunnitelman ja noudattamaan sitä. Tämän toteutumista valvotaan lukukuittausten seurannalla sairaanhoitajan taholta.

3.3.7. Lääkinnälliset laitteet

Lääkinnällisten laitteiden määritelmä on hyvin laaja. Se sisältää kaikki laitteet millä mitataan elintoimintoja tai toteutetaan hoitoja joko ihmisen sisäisesti tai ulkoisesti. Perhekodilla on lääikinnällisistä laitteista käytössä kehon painon mittaukseen soveltuva vaaka, verenpainemittari ja kuumemittareita. Lääkinnällisten laitteiden ammattimaisen käyttäjän vastuuhenkilö on perhekotisairaanhoitaja Markus Salmela. Yhteystiedot: 040 630 5898 ja perhekotisairaanhoitaja@gmail.com. Perhekotivanhemmat hankkivat ja ylläpitävät lääikinnällisiä laitteita. Käytöstä vastaa kulloinenkin aikuinen käyttäjä. Lääkinnällisiä laitteita käytetään perhekotivanhempien tai työntekijöiden valvonnassa ja vastuulla. Lääkinnällisten laitteiden käytön osaaminen varmistetaan kouluttamalla henkilökunta käyttämään laitteita, sekä havainnoimalla arjessa niiden käyttöä. Lääkinnälliset laitteet säädetään, ylläpidetään ja huolletaan valmistajan ohjeistuksen mukaisesti ja muutoin asianmukaisesti Perhekodin isän toimesta.

Lääkinnällisten laitteiden vaaratilanneilmoitus tehdään välittömästi vaaratilanteen havaittaessa. Vaaratilanteen ilmoitusvelvollisuus on jokaisella perhekodin työntekijällä. Ilmoitus tehdään suullisesti Perhekotivanhemmille ja tarvittaessa myös sairaanhoitajalle, sekä raportoidaan päivittäiskirjausjärjestelmään, "Nappulaan". Riippuen vaaratilanteen laadusta asiasta ilmoitetaan myös lasta tai nuorta hoitaneille taholle sekä viranomaisille.

3.4. Henkilöstön riittävyden ja osaamisen varmistaminen

Perhekotivanhemmat asuvat palveluyksikössä pysyvästi. Heidän rinnallaan toimii arjessa vähintään yksi perhekotityöntekijä, joita toimii perhekodissa kolme henkilöä omissa vuoroissaan. Tämän lisäksi perhekodissa toimii sairaanhoitaja, joka toimii muun henkilöstön rinnalla omaan vastuualueeseen keskittyen. Tarpeen tullen ja sairastumistapauksissa hän voi myös sijaistaa perhetyöntekijöitä. Sijaisten käytössä ollaan varovaisia ja suurta vaihtuvuutta pyritään välttämään lasten ollessa herkkiä muutoksil-

le sekä melko arkoja päästämään tuntemattomia lähelleen. Riittävän henkilöstön turvaamiseksi ylläpidetään omaa verkostoa, ja uusia työntekijöitä pyritään aina “sisään ajamaan” tarpeeksi ajoissa, jos se katsotaan tarpeelliseksi.

Lasten kanssa työskentelevien rikostausta annettuun lakiin (504/2002) perustuen tarkistetaan ennen työsuhteen alkamista työntekijän tilaamasta, alle 6 kuukautta vanhasta rikosrekisteriotteesta. Työntekijä näyttää rikosrekisteriotteen palveluysiköstä vastaavalle ennen sopimuksen allekirjoittamista, joka tekee kirjauksen nähtyään otteen merkinnät.

Henkilöstön riittävästä perehdyttämisestä ja ammattitaidon ylläpitämisestä huolehditaan keskinäisten reflektioiden pohjalta tiimipalaverissa ja havaittujen tarpeiden mukaan. Lisäkoulutuksia voidaan kohdennetusti tilata tai velvoittaa käymään. Perhekodin työntekijöillä on jatkuva pääsy SKHOLE:n oppimisympäristöön, jonka kautta lisäkoulutus ja ammattitaidon ylläpitäminen käy mutkattomasti. Riittävä koulutukseen osallistuminen onnistuu palveluysikön vastaavalta, joka näkee SKHOLE:n kautta suoritettut kurssit ajantasaisesti. Koulutukselle asetetaan myös tietyt tavoitteet vuosittain.

Henkilöstön osaamista ja työskentelyn asianmukaisuutta seurataan toiminnan aikana heidän työskentelyään havainnoiden niin aikuisten kuin lasten ja nuorten toimesta. Työntekijätiimin ollessa hyvin pieni, havaittuihin epäkohtiin puututaan mutkattomasti välittömällä, suullisella palautteella. Henkilöstöltä kerätään säännöllisesti palautetta tiimisten kautta joka toinen viikko sekä kehityskeskustelujen yhteydessä. Palautetta käsitellään palveluysikössä sen mukaan, kuin tarve vaatii joko perhekotivanhempien kesken tai tiimipalaverissa.

Henkilöstön riskienhallinnan osaaminen sekä henkilöstön ohjeiden mukainen toiminta niissä tilanteissa, joissa riski on toteutunut varmistetaan osallistamalla henkilökuntaa aktiivisesti riskien kartoittamiseen ja tunnistamiseen sekä havaintojen tekemiseen. Tunnistetut / havaitut riskit ja niiden toimenpiteet sisällytetään arjen toiminnan suunnitteluun sekä ohjeisiin, joiden kertaaminen ja sisäistäminen varmistetaan normaalin osaamisen ylläpitämisen yhteydessä sekä tiimipalaverissa kertaamalla. Riskienhallinnasta ja sen pohjalta tehdyistä havainnoista muutoksista keskustellaan avoimesti työyhteisön kesken. Osaamisen tasoa varmistetaan seuraamalla kyseiseen riskiin liittyviä havaintoja (esim. poikkeamat, läheltä piti -tilanteet).

3.5. Yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja asiakkaan aseman ja oikeuksien varmistaminen

Asiakkaiden, eli lasten ja nuorten, yhdenvertaisuus ja syrjimättömyys varmistetaan ensisijaisesti lain-säädäntöä noudattamalla, kuten yhdenvertaisuuslakia ja tasa-arvolakia, sekä avointa ja arvostavaa toimintakulttuuria viljelemällä. Arkea suunnitellaan ja toteutetaan asiakkaiden yksilölliset ikä- ja kehitystarpeet huomioiden. Asiakkaiden tilannetta arvioidaan yksilöllisesti yhteistyössä ammattitaitoisen verkoston kanssa, eikä henkilöön liittyviä syrjiviä tekijöiden, kuten sukupuoli, etninen tausta, uskonto tai vammaisuus, anneta vaikuttaa arviointeihin.

Asiakkaiden asiallista kohtelua seurataan päivittäisessä arjessa sekä jatkuvan asiakaspalautteen kautta. Havaitessa epäasiallista kohtelua keskustellaan siitä asianosaisten kanssa. Epäasiallisen kohtelun jatkuessa ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin. Hyvän kohtelun suunnitelman vuosittainen päivittäminen ja arviointi tukee lasten hyvän kohtelun ja edun toteutumista.

Lisäksi lapsen oikeuksiin ja turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä ja riskejä ovat esimerkiksi lapsen oma toiminta, vanhempien/huoltajien toiminta, päihteet, sosiaalinen media ja puhelimen käyttö sekä yhteistyö tai sen puute perhekodin ja lasten asioista vastaavan verkoston kanssa. (Ks. taulukko liite 1.) Perhekodin toimintaa ohjaa lastensuojelulaki, jonka 4 §:n mukaan lastensuojelun on edistettävä lapsen suotuisaa kehitystä ja hyvinvointia ja toiminnassa on otettava ensisijaisesti huomioon lapsen etu. Oma-valvonnassa sekä riskejä ja lasten oikeuksien toteutumista arvioitaessa on otettava huomioon lastensuojelulaki ja sen 4 §:n mukainen lapsen edun toteutuminen.

Miten itsemääräämisoikeuden toteutuminen varmistetaan?

Itsemääräämisoikeus on jokaisen perusoikeus, jota tulee vahvistaa ja kunnioittaa. Lapsia ja nuoria rohkaistaan yleisellä tasolla oman mielipiteen ilmaisuun ja tuetaan käyttämään omaa ääntään omissa asioissa. Heille annetaan aina vaihtoehtoja ikätasoisesti, jotka vahvistavat omistajuutta ja tukevat itsemääräämisoikeuden toteutumista. Itsemääräämisoikeuden toteutumista pidetään keskeisenä periaatteen arjen työskentelyssä.

Palveluyksikön asiakkaan itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi laadituista suunnitelmista ja ohjeista vastaa perhekodin äiti / vastuuhenkilö, Mari Valui. Yhteystiedot: mari.valui@moidom.fi, puh. 044 216 2312

Miten varmistetaan asiakkaan tiedonsaantioikeus ja osallisuus?

Osallisuus varmistetaan ottamalla lapset ja nuoret aktiivisesti mukaan heidän asioitaan koskevaan suunnitteluun ja päätöksentekoon. Jokaiselle heistä laaditaan yksilöllinen suunnitelma (hoito- ja kasvatussuunnitelma), jonka laatimiseen myös alaikäisten huoltajat osallistetaan. Suunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet käydään läpi lasten ja nuorten kanssa, ja hänen mielipiteitään ja toiveitaan kuunnellaan ja kirjataan suunnitelmaan. Näin myös huoltajien osalta. Suunnitelma päivitetään tarvittaessa tai vähintään kerran vuodessa.

Palvelujen toteutuksessa asiakkaita rohkaistaan ilmaisemaan mielipiteitään ja antamaan palautetta. Asiakaskokemuksia kerätään säännöllisesti pääasiassa kasvotusten sekä tehostetaan esimerkiksi

kyselyillä ja yhteisöpalavereilla (sohvipalaveri), jotta heidän osallisuutensa voidaan varmistaa. Asiakaskokemuksia kerätään omaisilta kasvotusten, puhelimitse tai sähköisillä kyselylomakkeilla.

Mitkä ovat asiakkaan lakisääteisten palvelua koskevien suunnitelmien laadinnan ja päivittämisen menettelytavat?

Sosiaalihuollossa palveluiden antaminen perustuu viranhaltijoiden kirjallisiin päätöksiin, jotka ovat valituskelpoisia ja joissa asiakkaille annetaan selkeät tiedot muutoksenhakuoikeudesta. Viranhaltijat yleensä kuulevat lapsia ja nuoria tulemalla perhekodin tiloihin heitä tapaamaan sekä kutsuvat asiakkaat palveluja koskeviin palavereihin, keskeisimpänä asiakassuunnitelmapalaveri. Jokainen päätös perustuu tarkkaan arviointiin, ja asiakkaiden oikeudet sekä tarpeet otetaan huomioon.

Lastensuojelun ympärivuorokautisena palveluntuottajana perhekoti Moidom seuraa ensisijaisesti lainsäädäntöä ja sosiaalihuollon säädöksiä sekä viranhaltijoiden antamia päätöksiä asiakaskohtaisesti. Perhekoti Moidomilta odotettuja suunnitelmia ja dokumentteja päivitetään ajankohtaisten säädösten sekä voimassa olevien sopimusten mukaisesti. Perhekoti pyrkii omalla toiminnallaan edistämään lasten ja nuorten suhdetta heidän asioita hoitaviin viranhaltijoihin, kuten varmistamalla, että heillä jokaisella on oman sosiaalityöntekijän numero tallennettuna puhelimiinsa ja mahdollistamalla tapaamiset perhekodin tiloissa.

Mitkä ovat muistutusten käsittelyä koskevat menettelytavat? Miten varmistetaan, että muistutukset käsitellään asianmukaisesti?

Asiakkaalla, joka on tyytymätön palveluun, sen laatuun tai saamaansa kohteluun, on oikeus tehdä muistutus palveluyksiköstä vastaavalle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutuksen voi tehdä myös asiakkaan laillinen edustaja, omainen tai läheinen. Asiakkaita tiedotetaan heidän oikeudestaan tehdä muistutus, ja muistutuksen tekeminen pyritään järjestämään mahdollisimman helpoksi.

Muistutus suositellaan tehtäväksi kirjallisessa muodossa, mutta erityisestä syystä se voidaan tehdä myös suullisesti. Muistutukset käsitellään viivytyksettä ja asianmukaisesti. Kirjallinen, perusteltu vastaus annetaan asiakkaalle kohtuullisessa ajassa, kuitenkin viimeistään 30 päivän kuluessa. Jos muistutuksen käsittelyn yhteydessä havaitaan asiakasturvallisuutta vaarantavia tekijöitä palveluyksikön tai ammattihenkilön toiminnassa, ongelmat korjataan välittömästi omavalvonnan keinoin.

Alueen sosiaaliasiavastaavan tehtävä on neuvoa asiakkaita sosiaalihuoltoon ja asiakkaan oikeuksiin liittyvissä asioissa, kanteluiden ja potilasvahinkoilmoituksen tekemisessä sekä tarvittaessa avustaa muistutusten laatimisessa.

Yhteystiedot Lapin hyvinvointialueen sosiaaliasiavastaavalle:

Puhelin: 040 506 0083 tai 040 482 3584

Sähköposti: sosiaaliasiavastaava@lapha.fi

Kantelun tekeminen

Kantelu on ilmoitus, joka tehdään valvontaviranomaiselle, kuten Lupa- ja valvontavirastolle, epäilystä virheellisestä toiminnasta tai laiminlyönnistä. Kanteluita käsittelevät useat eri viranomaiset. Kantelun voi tehdä yksityishenkilö, yritys, yhteisö tai viranomainen, ja se voi koskea monenlaisia asioita. Kantelu voidaan tehdä omasta asiasta tai toisen henkilön puolesta. Lupa- ja valvontavirastoon tehtävä kantelu sekä sen käsittely ovat maksuttomia.

Mikäli asiakas on tyytymätön, hän voi tehdä kantelun Lupa- ja valvontaviranomaiselle.

Verkkosivut: <https://lvv.fi/tietoa-meista/kantelun-tekeminen-lupa-ja-valvontavirastolle>.

Asiakas voi halutessaan myös olla yhteydessä oikeusasiamieheen:

Verkkosivut: <https://www.oikeusasiamies.fi/fi/web/lasten-ja-nuorten-sivut/>

Eduskunnan oikeusasiamiehen yhteystiedot:

Sähköposti: oikeusasiamies@eduskunta.fi

Puhelin: 09 4321 (vaihde)

4. Havaittujen puutteiden ja epäkohtien käsittely sekä toiminnan kehittäminen

4.1. Toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely

Palveluntuottajan omassa toiminnassa ilmenevistä epäkohdista ja puutteista ilmoitetaan palvelunjärjestäjälle ja valvontaviranomaiselle valvontalain 29 § mukaisesti. Työntekijää rohkaistaan aina viipymättä ilmoittamaan toiminnan epäkohdista palveluyksiköstä vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan palvelujen toteuttamisessa. Ilmoituksen vastaanottaneen vastaavan esihenkilön tulee käynnistää toimet epäkohdan tai sen uhan poistamiseksi. Ilmoituksen vastaanottaneen esihenkilön on ilmoitettava asiasta valvontaviranomaiselle, tai jos näin ei tehdä, ilmoituksen jättänyt työntekijä voi niin tehdä salassapitosäännösten estämättä.

Jos epäkohta on sellainen, että se on korjattavissa yksikön omavalvonnan menettelyssä, se otetaan välittömästi työn alle. Jos epäkohta on luonteeltaan sellainen, että se vaatii järjestämisvastuussa olevan tahon toimenpiteitä, siirretään vastuu korjaavista toimenpiteistä toimivaltaiselle taholle. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa minkäänlaisia kielteisiä vastatoimia ilmoituksen seurauksena. Ilmoitusvelvollisuudesta tiedotetaan henkilökuntaa osana omavalvontasuunnitelmaa.

Miten varmistetaan, että omavalvonnassa ilmeneviin epäkohtiin ja puutteisiin puututaan tilanteen edellyttämällä tavalla?

Epäkohtiin reagoidaan viivytyksettä, tilanteen vakavuuden perusteella. Korjaavien toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan järjestelmällisesti, ja tarvittaessa päivitetään toimintasuunnitelmaa, jotta vastaavat puutteet voidaan ehkäistä tulevaisuudessa. Palveluyksiköstä vastaava varmistaa, että toimenpiteet toteutetaan. Työntekijöitä koulutetaan säännöllisesti ja rohkaistaan ilmoittamaan epäkohdista avoimesti ilman pelkoa kielteisistä seuraamuksista. Vakavat puutteet, joita ei omavalvonnallisilla keinoin voida ratkaista, ilmoitetaan viipymättä palvelunjärjestäjälle tai valvontaviranomaiselle. Lisäksi hyödynnetään ulkoisten tarkastusten raportteja ja suosituksia toiminnan laadun kehittämisessä. Näin pyritään varmistamaan, että omavalvonta toimii tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti ja epäkohtiin puututaan asianmukaisesti.

Millaiset ovat vaara- ja haittatapahtumien sekä epäkohtien ja poikkeamien ilmoitusmenettelyt ja raportointikäytännöt?

Vaara- ja haittatapahtumien sekä epäkohtien ja poikkeamien ilmoitusmenettelyt ja raportointikäytännöt hoidetaan yleensä yksikön tiimipalavereiden yhteydessä suullisesti, jos eivät vaadi välitöntä reagointia. Pienenä yksikkönä suullinen ilmoitus on vaivatonta ja nopeaa. Sen lisäksi työntekijät kirjaavat huomatuksi epäkohdat perehdytyskansiossa olevaan omavalvonnan epäkohtaliitteeseen ja Nappula- jär-

jestelmän viestivihkoon epäkohtien seurantaan varten. Ilmoitusmenettelyissä otetaan huomioon myös palvelunjärjestäjän käytänteet ja ilmoituskanavat palveluntuottajille.

4.2. Vakavien vaaratapahtumien tutkinta

Vakavien vaaratapahtumien tunnistaminen ammatillisessa perhekodissa on tärkeä osa lasten ja nuorten turvallisuuden, hyvinvoinnin ja hoidon laadun varmistamista. Perhekodin kontekstissa vakavat vaaratapahtumat voivat tarkoittaa esimerkiksi väkivaltatilanteita, itsetuhoista käyttäytymistä, lääkehoitoon liittyviä virheitä tai laiminlyöntejä.

Määritelmien selkeyttäminen on osa tunnistamista. Vaaratapahtuma tulkitaan perhekodissa tilanteeksi, jossa lapselle tai nuorelle olisi voinut aiheutua haittaa tai haittaa todella aiheutui. Vakava vaaratapahtuma puolestaan on tilanne, jossa tapahtumasta on aiheutunut merkittävä fyysinen tai psyykinen haitta, tai sillä olisi ollut potentiaalia aiheuttaa kuolema tai vakava vamma.

Ennakoiva tunnistaminen lähtee riskiarvioinnista: jokaisen lapsen ja nuoren kohdalla tehdään yksilöllinen riskiarvio (esim. väkivaltataipumus, itsetuhoisuus, pakeneminen) sekä turvasuunnitelma riskin varalle, jolloin kaikki tietävät, lapsi mukaan luettuna, miten toimitaan jos riski realisoituu. Taustatiedot, kuten lastensuojelun asiakirjat ja aiemmat tapahtumat voivat ennakoita riskejä sekä henkilökunnan havainnointi: arjen havainnot käyttäytymisessä, mielialassa tai rutiineissa voivat viestiä mahdollisista riskeistä.

Perhekodin ollessa hyvin pieni yksikkö, HaiPro:n tai muun raportointijärjestelmän käyttöönottoa ei ole katsottu tarpeelliseksi. Anonyymi raportointi ei myöskään toteudu pienessä yksikössä. Sen sijaan nojaudumme ensisijaisesti välittömään ja avoimeen suulliseen palautteeseen kuitenkin niin, että kaikki työntekijät kirjaavat tapahtumat samalla tavalla — mitä tapahtui, kenelle, milloin, seuraukset. Yhtenäinen dokumentointi tapahtuu Nappula- järjestelmän viestivihkoon. Palveluyksikön vastaava esihenkilö ja työyhteisö analysoivat kertyneitä viestejä säännöllisesti ja nopeasti, jonka pohjalta edetään jatkotoimenpiteisiin: tapahtuman purku henkilöstön kesken (esim. jälkipuinti), suunnitelma toistuvuuden estämiseksi, henkilöstölle kohdennettu tuki (esim. työnohjaus) ja ilmoitukset viranomaisille, jos tarpeen (esim. Valvira, AVI, poliisi) sekä tapahtumassa mukana olevan lapsen tai nuoren asioita hoitavalle sosiaalityöntekijälle.

Tutkinnasta saatu tieto kohdentuu palvelujen kehittämiseen työyhteisön kouluttamisen kautta säännöllisesti, kuten koulutukset riskienhallinnasta, turvallisuuskäytännöistä ja kriisinhallinnasta. Syyllistämätön kulttuuri rakentuu avoimen puhumisen kulttuurin myötä: Työntekijät uskaltavat kertoa virheistä ja vaaratilanteista ilman pelkoa syyllistämisestä.

4.3. Palautetiedon huomioiminen kehittämisessä

Palautetiedon hyödyntämisessä epäkohtailmoitukset ja vaaratapahtumailmoitukset, muistutukset ja mahdolliset kantelut käsitellään osana omavalvontaa. Havaitut epäkohdat käsitellään ja niiden pohjalta toteutetaan korjaavia toimenpiteitä, kuten ohjeistusten päivityksiä, koulutuksia ja resurssien kohdentamista. Toteutettujen toimien vaikuttavuutta seurataan.

Henkilöstöltä kerätty ja muuten saatua palaute hyödynnetään laadun ja toiminnan kehittämisessä raportoinnin, analysoinnin ja konkreettisten parannustoimien kautta. Valvontaviranomaisten ohjaukset ja päätökset mukautetaan osaksi toimintakäytäntöjä ja omavalvontasuunnitelmaa, ja niiden noudattamista sekä vaikutuksia seurataan. Näin palautetieto tukee jatkuvaa laadun parantamista ja asiakasturvallisuuden kehittämistä.

4.4. Kehittämistoimenpiteiden määrittely ja toimeenpano

Poikkeamien syitä ja taustatekijöitä selvitetään niiden tullessa esiin systemaattisesti analysoimalla tapahtumia ja niiden kulkua. Tämä sisältää muun muassa virheellisten toimintatapojen, puutteellisten resurssien tai koulutuksen, epäselvien ohjeistusten sekä inhimillisten tekijöiden tarkastelun. Tarpeelliset kehittämistoimenpiteet arvioidaan esiin tulleiden epäkohtien tarkastelun yhteydessä ja luodaan kehittämis- ja toimeenpanosuunnitelma. Palveluyksikössä on ryhdytty seuraaviin kehittämistoimenpiteisiin:

- Koulutus ja osaamisen kehittäminen turvallisuuden osalta: Henkilöstölle on tarjottu lisäkoulutusta ja perehdytystä, erityisesti toimintaohjeisiin ja turvallisuuskäytäntöihin.
- Resurssien kohdentaminen: Vastuualueiden jakaminen (mm. lääkehoito, ensiapu, hygienia / aseptiikka, perehdytys, ennakkoiva turvallisuus eri tilanteissa)
 - Keskeisimpien riskien tunnistaminen ja taulukointi omavalvontasuunnitelmaan maaliskuun loppuun mennessä 2026 sekä taulukon asemointi oikean luvun alle omavalvontasuunnitelmassa. Tällä hetkellä taulukko löytyy LIITE 1. Taulukko: Palveluyksikön keskeisimpien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta.

5. Omavalvonnan seuranta ja raportointi

5.1. Laadun- ja riskienhallinnan seuranta ja raportointi

Palveluiden laatua ja turvallisuutta seurataan jatkuvalla havainnoinnilla ja palautteilla niin henkilökunnalta kuin asiakkailta. Henkilökuntaa kannustetaan jatkuvaan arviointiin, ja etenkin tiimipalaverit palvelevat arjen riskienhallintakeinojen sekä toimivien käytänteiden arvioimisessa ja riittävyyden varmistamisessa. Säännölliset tiimipalaverit toimivat myös riskienhallinnan seurannan arvioimisen kulmakivenä. Lisäksi henkilökunta kirjaa havaitsemansa huomiot Nappula-järjestelmään, josta ne ovat kaikkien luettavissa.

5.2. Kehittämistoimenpiteiden etenemisen seuranta ja raportointi

Omavalvontasuunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti omassa toiminnassa ja seurannassa havaitut puutteellisuudet korjataan välittömästi. Omavalvontasuunnitelma julkaistaan sähköisesti perhekodin kotisivuilla www.moidom.fi sekä on luettavissa toimistossa. Tarkastuspäälliköt sovitaan etukäteen neljännesvuosittain toteutettavaksi. Päivämäärät sovitaan tiettyyn rytmiin pidettäväksi.

Hyväksyntä ja allekirjoitus

Omavalvontasuunnitelman hyväksyy ja allekirjoittaa palveluyksiköstä vastaava

Paikka ja päiväys: Rovaniemellä, 25.3.2026

Allekirjoitus: _____
Mari Valui

LIITE 1. Taulukko: Palveluyksikön keskeisimpien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

Tunnistettu riski:	Riskin arviointi: suuruus = todennäköisyys x vaikutus:	Ehkäisy- ja hallintatoimet:
Työntekijävaje ja perhekoti- vanhempien estyminen	Riski on mahdollinen esimerkiksi useamman työntekijän sairastuessa samanaikaisesti.	Muut työntekijät voivat paikata sairaustapauksissa tai perhekotivanhempien ollessa estyneitä, useamman työntekijän estyessä on turvaututtava ulkopuolisiin sijaisiin verkoston tai rekrytoinnin kautta.
Kemikaalit, esimerkiksi siivousaineet, konetiskitabletit ym. perhekodilla säilytettävät aineet.	Riski mahdollinen ja huomioitava toiminnassa. Esimerkiksi pienemmät riskit kuten iho- tai silmä-ärsytys ovat mahdollisia.	Oikeanlainen säilytys ja varoittoimet, lasten valvonta ja ohjaus mm. siivousaineiden käytössä. Lapset eivät käsittele suuremman riskin kemikaaleja. Tapaturman sattuessa ensiapu tai yhteydenotto myrkytyskeskukseen tai päivystykseen.
Pilvipalvelu, tietoturvan vaarantuminen.	Mahdollinen	Pilvipalvelu pois käytöstä.
Lääkehoito	Riskit arvioitu lääkehoitosuunnitelmassa	Toimet lääkehoitosuunnitelmassa
Itsemääräämisoikeuden loukkaaminen	Itsemääräämisoikeuden vaarantuminen on riskinä jatkuva, mutta vaikutettavissa.	Jatkuva reflektointi, avoimuus ja keskustelu toiminnassa sekä esimerkiksi työnohjaus. Lasten kuuleminen ja monialainen yhteistyö. Omavalvonta.
Lapsen osallisuus tai kuuleminen ei toteudu	Mahdollinen	Ehkäistävissä lapsen osallisuutta ja kuulemistä vahvistamalla, esimerkiksi tukemalla lapsen mielipiteen ilmaisua. Monialainen yhteistyö.
Lapsen oma toiminta kuten väkivaltaisuus, kiusaaminen, eksyminen tai omien kykyjen yliarviointi	Jatkuva. Lapsi tai nuori voi aiheuttaa omalla toiminnallaan vahinkoa itselleen tai muille.	Ikätasoinen ja yksilökohtainen valvonta ja ohjaus. Ennakointi sekä lapsen poistaminen tilanteesta. Sovitut käytänteet, aikuisten yhteistyö, reflektointi, toiminnan suunnittelu sekä lasten kasvatus ja ohjaus ja tilanteiden läpikäyminen lasten kanssa.

Päihteet	Päihteille altistuminen kaveripiirin tai koulun kautta ja päihteiden kulkeutuminen perhekodille. Riski mahdollinen.	Ennaltaehkäisevät toimet ja mikäli päihteiden käyttöä havaitaan reagointi tilantegen mukaisesti. Ennaltaehkäisevässä toiminnassa korostuu avoin reflektointi ja mielekäs arki ja harrastukset sekä se, että aikuiset tietävät miten nuori viettää vapaa-aikaa.
Puhelimen käyttö. Hyväksikäytölle ja haitalliselle materiaalille altistuminen.	Kun lapsilla ja nuorilla on käytössään puhelin ja sosiaalinen media, riski myös haitallisille asioille altistumisessa on olemassa.	Ikatason ja yksilöllisten tarpeiden mukainen ohjaus ja valvonta. Pienempien kohdalla esimerkiksi tarkistetaan pelien ikärajat ja nuorten kohdalla varsinkin keskustelu ja yhteisesti sovitut säännöt tukevat turvallista ja kehitystä tukevaa ruudun käyttöä.
Vanhempien / huoltajien elämäntilanne ja toiminta. Vanhempi voi toiminnallaan aiheuttaa riskin lapsen kasvuun ja kehitykselle.	Mahdollinen. Tehdään riskinarviointia tilanteiden edellyttämällä tavalla. Joskus vanhempien tilanteissa voi tapahtua äkillisiä muutoksia, jolloin perhekodin on reagoitava nopeasti.	Yhteys verkostoon kuten lapsen asioista vastaavaan sosiaalityöntekijään. Keskustelu ja riskeihin varautuminen sekä sovitut toimintamallit työntekijöiden kesken. Uhkaavassa tilanteessa yhteys viranomaisiin kuten hätänumeroon.
Informaatiokatkos. Tieto ei kulje tai päätöksenteko viivästyy viranomaisten taholta. Esim. asiakassuunnitelmat eivät päädy perhekodille tai sosiaalityöntekijää ei tavoiteta kohtuullisessa ajassa.	Riski lapsen edun ja oikeuksien toteutumiselle. Vaikeuttaa myös perhekodin työskentelyä lapsen asioissa. Riskinä jatkuva ja ajan-kohtainen.	Perhekoti tiedottaa esim. sosiaalityöntekijää ja jatkaa tavoittamisen yrittämistä. Tarvittaessa yhteys esim. johtavaan sosiaalityöntekijään lapsen edun ja oikeuksien turvaamiseksi.
Kirjaamisen tarkkuus tai kirjaamisen unohtaminen	Mahdollinen varsinkin, jos työskentelyssä on kiire, tilanteet vaihtuvat nopeasti tai tulee väärinymmärryksiä. Riittävien ja oikeiden tietojen kirjaaminen vaikuttaa lapsen oikeuksien toteutumiseen.	Päivittäinen aika kirjaamiselle ja työyhteisön reflektointi ja osaaaminen kirjaamiseen liittyen.